

Методичні рекомендації, щодо проведення заходів при підозрі отруєння бджіл пестицидами

З метою впорядкування та узгодження дій при підозрі отруєння бджіл, під час проведення обробітків сільськогосподарських угідь пестицидами, Головне Управління Держпродспоживслужби у Волинській області рекомендує проводити наступні заходи:

1. При зверненні власника пасіки з обґрунтованою заявою, щодо підозри на отруєння бджіл пестицидами ГУ Держпродспоживслужби у Волинській області звертається до органів місцевого самоврядування (сільські, селищні, міські ради, об'єднані територіальні громади, та ін.) з пропозицією щодо створення комісії по засвідченню факту загибелі бджіл, обстеження території та проведення відбору зразків. Склад комісії формується з представників: сільської ради (об'єднаної територіальної громади), ГУ Держпродспоживслужби у Волинській області, департаменту агропромислового розвитку, депутатів (сільських, селищних, міських рад), власника пасіки, користувача (-ів) сільськогосподарських угідь, що знаходяться на відстані до 10 км від пасіки.

2. В максимально короткі строки (до 2-х днів), комісія обстежує пасіку з метою засвідчення факту загибелі бджіл та проводить комісійний відбір зразків:

- бджіл, які загинули та шматочок стільника (15 см x15 см) з свіжо принесеним нектаром, квітковим пилом та медом. У кожний відібраний зразок вкладають листок з написом часу та дати відбору, засвідчені підписами членів комісії та направляють на проведення дослідження.

- рослин з поля обробленого пестицидами. Зразки рослин відбирають по діагоналі поля в 7-10 точках з однаковою відстанню між ними, вкладаючи листок з написом часу та дати відбору, засвідчені підписами членів комісії.

3. За результатами проведеної роботи, члени комісії складають акт та оформляють супровідні документи на відібрані зразки (підмор, продукти бджільництва, рослини і ін.).

4. Зразки відібраних проб підмору бджіл та продуктів бджільництва разом із супровідними документами для дослідження направляють в Українську лабораторію якості і безпеки продукції АПК НУБІП та/або акредитовані лабораторії Держпродспоживслужби за місцем розташування.

5. Зразки відібраних рослин разом із супровідними документами, власник пасіки направляє у токсикологічну лабораторію (Одеська прикордонна КТЛ, Українська лабораторія якості і безпеки продукції АПК НУБІП та ін.).

6. У випадку підтвердження загибелі бджіл від отруєння пестицидами, власник пасіки із відповідними підтверджуючими документами може звернутися до суду у встановленому законодавством порядку. Шкода, заподіяна внаслідок порушення законодавства про бджільництво, відшкодовується в порядку та розмірах, встановлених законодавством України.

Що повинен знати фермер, застосовуючи засоби захисту рослин?

- за три доби до початку обробки через засоби масової інформації попередити про це власників пасіки, яких знаходяться на відстані до 10 км від оброблювальних площ;

- повідомляти дату обробки, територію і культури, що будуть оброблятися, назва препарату, ступінь і строк дії токсичності препарату, і вказівку щодо часу ізоляції бджіл;

- обробки проводити у період відсутності льоту бджіл у ранкові або вечірні години;

- обробки проводити в фазу бутонізації до цвітіння медоносних культур;

- при авіаційному методі застосування пестицидів і агрохімікатів сповістити про необхідність вивозу пасік до іншого місця медозбору на відстань понад 5 км від місця проведення авіаційних обробок на період до 5 діб. Не застосовувати авіаційні обробки пестицидами усіх груп токсичності з метою боротьби з шкідниками і хворобами сільськогосподарських культур та інших угідь, що розташовані ближче 5 км від місць постійного перебування медоносних пасік;

- допускати до робіт, пов'язаних із транспортуванням, зберіганням, застосуванням засобів захисту рослин лише осіб, які пройшли спеціальну підготовку та мають на те відповідне посвідчення і допуск;
- застосовувати у сільському та лісовому господарстві, на присадибних ділянках тільки ті пестициди і агрохімікати, що пройшли державну реєстрацію і включені в «Перелік препаратів, дозволених до використання в Україні» та Доповнення до нього;
- додержуватися регламентів зберігання, транспортування та застосування пестицидів.
- всі проведені хімічні обробки фіксувати в журналі обліку застосування.

Що повинен знати пасічник ?

Пасіки розміщують у благополучній щодо заразних хвороб бджіл місцевості, у сухих, освітлених сонцем, захищених від вітрів місцях, на відстані не ближче 500 м. від шосейних доріг і залізниць, пилорам, високовольтних ліній електропередач, не менше 1 км від тваринницьких і птахівницьких будівель. Відведення земельних ділянок для розміщення такої пасіки необхідно погоджувати з органами державного управління з питань ветеринарної медицини і місцевими органами влади.

При розміщенні пасіки на присадибній ділянці (подвір'ї) огорожа повинна бути заввишки не менше 2,5 м для підвищення рівня льоту бджіл. Пасіка підлягає реєстрації за місцем проживання фізичної особи або за місцезнаходженням юридичної особи, яка займається бджільництвом, у місцевих державних адміністраціях або сільських, селищних, міських радах один раз в рік заснування пасіки.

Власник пасіки зобов'язаний поставити пасіку на облік у сільській раді за місцем постійного розташування пасіки а у випадку кочівлі – у сільській раді, на території якої прибули на кочівлю.

Реєстрація пасік в районному (міському) управлінні Держпродспоживслужби проводиться на підставі заяви фізичної чи юридичної особи незалежно від форми власності. У заяві про реєстрацію пасіки зазначаються назва та адреса заявника, кількість бджолосімей. Під час реєстрації пасік проводиться їх обстеження районними (міськими) управліннями Держпродспоживслужби. Відповідне управління повинне видати в 30-денний термін заявнику ветеринарно-санітарний паспорт пасіки, що засвідчує факт її реєстрації. При зміні назви чи адреси пасіки її власник повинен проінформувати про це районне (міське) управління Держпродспоживслужби протягом 10 днів.

Для перевезення бджолосімей на медозбір та запилення сільськогосподарських культур по території адміністративного району або за межі області, власнику пасіки необхідно отримати в районному (міському) управлінні Держпродспоживслужби, ветеринарне свідоцтво за формою №1. До перевезення на медозбір бджолосім'ї підлягають на місці клінічному дослідженню, профілактично-лікувальним обробкам з одночасним лабораторним дослідженням матеріалу з пасік, а вулики - дезінфекції і дезакаризації. Ці роботи мають бути завершені за 5 днів до відправлення.

Після прибуття в район медозбору для запилення, бджоляр зобов'язаний пред'явити в управління Держпродспоживслужби району чи міста ветеринарне свідоцтво і ветеринарно-санітарний паспорт пасіки.

При отриманні повідомлення про проведення хімічних обробок сільськогосподарських угідь або присадибних ділянок на території сільської ради, де розміщена пасіка або в суміжних господарствах, власник пасіки зобов'язаний ізолювати бджіл у вуликах або вивезти пасіку в безпечне місце на термін, передбачений обмеженнями при застосуванні конкретних пестицидів. А у випадку авіаційного застосування пестицидів і агрохімікатів вивезти пасіку до іншого місця медозбору на відстань понад 5 км від місць проведення авіаційних обробок на період до 5 діб.

